

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Jaarverslag 2022

Voorwoord

Voor de Inspectie van het Onderwijs was 2022 een jaar van verandering, na 2 jaren waarin de coronapandemie een grote invloed had op het onderwijs en op ons toezicht. We keerden in het voorjaar al snel terug naar een meer normale situatie, waarbij we anders met elkaar bleven werken: veel meer hybride (thuis en op kantoor) dan voor de coronapandemie. Maar het toezicht op de besturen en scholen/instellingen kon weer zonder beperkingen plaatsvinden.

Tegelijkertijd waren we, vanaf het moment waarop de aangepaste onderzoekskaders in werking traden, alweer bezig met onze strategische toezichtontwikkeling. Daarbij hebben we een integrale, adaptieve en opgavegerichte aanpak voor ogen. Integraal, omdat het gaat om het stelsel, om de besturen en de scholen en opleidingen in samenhang. Adaptief door snel te schakelen en daar te zijn waar dat het meeste nodig is. Opgavegericht door te focussen op waar het bij de kwaliteit van het onderwijs vooral om gaat, nu en in de komende jaren. In het eerste halfjaar van 2022 ontwikkelden we een aanpak om het toezicht op de genoemde aspecten te versterken. We richtten hiervoor het programma Versterking Toezicht in.

In *De Staat van het Onderwijs*, die we op 13 april 2022 uitbrachten, gaven we aan dat het onderwijs zich tijdens de coronapandemie van zijn beste kant had laten zien. Maar dat het nu wel zaak was gebruik te maken van het momentum om het onderwijs duurzaam te verbeteren (renoveren, noemden we het), met de focus op basisvaardigheden en gelijke kansen voor iedereen. Zaken die we al vaker benoemden.

Het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV van 15 december 2021 geeft ook nadrukkelijk aandacht aan die basisvaardigheden en gelijke kansen, en daarnaast aan sociale veiligheid. Het geeft ook aandacht aan sneller ingrijpen als scholen onvoldoende presteren. Het coalitieakkoord en de uitwerking die daaraan in de Kamerbrief van 21 november 2022 over toezicht in het funderend onderwijs werd gegeven, maakten dat de ontwikkelingen in ons toezicht versneld konden plaatsvinden. Er kwamen (en komen) extra middelen beschikbaar voor een voorziene, gefaseerde groei van de inspectie met ongeveer 25%.

De veranderingen en de groei vragen logischerwijs veel van de flexibiliteit en het absorptievermogen van onze organisatie. Met ongeveer een kwart groeien is een forse opgave, die veel van de bestaande bezetting vraagt. Onze inzet is om hier op een zorgvuldige en

verantwoorde manier vorm aan te geven, zonder concessies te doen aan de kwaliteit van ons werk. Met steeds het oog op de bal, op waar we van zijn en hoe we effectief kunnen zijn met ons toezicht. Dat was voor ons in 2022 steeds het belangrijkste ijkpunt en dat blijft het ook in 2023 en de jaren erna.

Als Inspectie van het Onderwijs zijn we van het beoordelen, stimuleren en handhaven, informeren, agenderen, activeren en aanjagen, vanuit een goed zicht op de onderwijskwaliteit op alle niveaus. Eraan bijdragend dat iedereen zijn of haar verantwoordelijkheid neemt. Intervenierend waar dat nodig is. Zo geven we vorm aan effectief toezicht voor beter onderwijs, voor alle leerlingen en studenten.

In dit jaarverslag verantwoorden we ons over ons werk in het voorbije jaar, in getallen en door het beschrijven van belangrijke ontwikkelingen.

Alida Oppers
Inspecteur-generaal van het Onderwijs

Inhoudsopgave

Voorwoord	2	Toezicht op het niet-bekostigd onderwijs	18
		Toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs	18
		Toezicht op het hoger onderwijs	19
		Financieel toezicht	20
		Advisering over aanvragen nieuwe scholen	21
		Predicaat Excellente School	21
		Toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland	21
		Toezicht op Nederlands onderwijs in het buitenland	22
		Overzicht stelselonderzoek	23
		Peil.onderwijs	24
		Ingrijpen bij niet-naleven	25
		Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie	26
		Vertrouwensinspecteurs	27
1. Ontwikkelingen in het toezicht		4. Organisatie	
Toezicht op locatie in 2022 al snel weer de norm	5	Leiding en management	29
Ontwikkelingen in het toezicht	5	Sturingsmodel	29
Stelseltoezicht	6	Ondernemingsraad	29
De Inspectie van het Onderwijs in de media	7	Strategisch Personeelsbeleid	29
		Veiligheid en integriteit van ons personeel	31
		Certificering ISO 9001:2015-norm	32
		Informatiebeleid	32
		Activiteiten in het kader van Open Overheid	32
		Begroting en realisatie	33
2. Dialoog, informatie en samenwerking			
Waardering van onze bezoeken	9		
Evaluatie werking wijzigingen in Wet op het onderwijstoezicht	9		
Draagvlak voor verandering	9		
Bereikbaarheid voor vragen en signalen	10		
Digitale communicatie	11		
Samenwerking in toezicht en wetenschap	11		
Raad van Advies	13		
3. Activiteiten			
Toezicht op het primair onderwijs	15		
Toezicht op het voortgezet onderwijs	16		
Toezicht op het (voortgezet) speciaal onderwijs	16		
Toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs	17		

1. Ontwikkelingen in het toezicht

Dit jaarverslag gaat over de Inspectie van het Onderwijs als organisatie, over wie we zijn en wat we doen, met welke middelen en capaciteit. In dit hoofdstuk gaan we in op de ontwikkelingen in het toezicht. Het effect van de coronapandemie op het toezicht werd in het voorjaar van 2022 snel minder en het toezicht ging daardoor terug naar relatief normaal. In het voorjaar richtten we het programma Versterking Toezicht in, waarmee we een nieuwe balans beogen in ons toezicht op het stelsel, de besturen en de scholen en opleidingen. Namelijk: opgavegericht en wendbaar, met beter zicht op de kwaliteit van het onderwijs op scholen en opleidingen. Het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV en de ambitieuze uitwerking die de bewindslieden van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) daar vervolgens aan gaven, wezen in dezelfde richting. Er kwam ook extra financiële ruimte om de ambities te realiseren.

Toezicht op locatie in 2022 al snel weer de norm

In het eerste kwartaal van 2022 had de coronapandemie nog substantiële invloed op de wijze waarop de inspectie toezicht hield. Er golden immers nog forse beperkingen. Per 23 maart 2022 kwamen de meeste landelijke coronamaatregelen te vervallen en kon het toezicht weer meer op de gebruikelijke wijze plaatsvinden. De inspectie bleef ook toen rekening houden met specifieke corona-gerelateerde situaties bij scholen en onderwijsinstellingen. Als dat passend was, maakten we bij onze onderzoeken gebruik van digitale middelen. Al snel was de coronapandemie nergens reden meer om van onderzoek op locatie af te zien. Per 1 mei 2022 sloten we ons meldpunt schoolsluiting.

Ontwikkelingen in het toezicht

In 2022 werkten we met de aangepaste onderzoekskaders voor de verschillende onderwijssectoren, die in werking zijn per 1 augustus 2021. We gingen met deze kaders voort op de in 2017 ingezette lijn, namelijk dat de besturen van de scholen en opleidingen het eerste aangrijpingspunt zijn voor het toezicht. Zij dragen immers de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs op de scholen en opleidingen, en hebben dus een sleutelrol in de verbetering van het onderwijs.

Tegelijkertijd gingen we verder met de ontwikkeling van ons toezicht. In 2022 richtten we een programma-organisatie in voor de versterking van het toezicht. Daarbij ging (en gaat) het om een integrale benadering en de juiste balans in ons toezicht op de verschillende niveaus: stelsel, besturen en scholen en opleidingen. Met meer zicht op en aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs op de scholen en opleidingen. We hebben daarbij een adaptieve en opgavegerichte aanpak voor ogen; een aanpak waarin we wendbaar zijn en snel kunnen schakelen op thema's die prioriteit hebben of krijgen. Waarin we daar actief zijn – bij besturen en scholen/opleidingen en op thema's – waar dat het meeste nodig is. De inhoudelijke focus van het programma Versterking Toezicht ligt op het verbeteren van de basisvaardigheden van leerlingen en studenten en het versterken van de sociale veiligheid op scholen en instellingen. In het programma kijken we hoe we daar vanuit het toezicht aan kunnen bijdragen.

Het coalitieakkoord *Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst* van het kabinet Rutte IV dat in januari 2022 aantrad, besteedt veel aandacht aan de basisvaardigheden, burgerschap, kansengelijkheid, sociale veiligheid en rol van het inspectietoezicht. Uit het coalitieakkoord spreken grote ambities voor het onderwijs en hoge verwachtingen van het toezicht: strenger en scherper, met meer aandacht voor wat er in de scholen gebeurt. In lijn hiermee adviseerde de Onderwijsraad in het advies *Essentie van extern toezicht* onder meer dat de inspectie meer direct zicht op de onderwijspraktijk zou moeten hebben.

De specifieke aandacht voor de basisvaardigheden leidde ertoe dat deze een nadrukkelijker plek kregen in de onderzoekskaders die per 1 augustus 2022 gingen gelden. Dit gebeurde in de aanloop naar de formulering van een afzonderlijke standaard basisvaardigheden in onze onderzoekskaders. Ons streven is om deze standaard per 1 augustus 2023 te realiseren. In 2022 vond interne afstemming én afstemming met het onderwijsveld plaats over de inhoud van deze standaard.

Programma Versterking Toezicht ingericht

In de nieuwe balans in het toezicht op scholen, besturen en stelsel die wij voor ogen hebben, blijven we de besturen aanspreken op de kwaliteit van het onderwijs van hun scholen en opleidingen. Zij zijn daar immers verantwoordelijk voor. Maar we zullen wel meer op scholen komen. Om te beginnen doordat we onze jaarlijkse risicoanalyse scherper gaan afstellen. Daarnaast gaan we periodieke steekproeven doen, waarmee we beter zicht op de onderwijskwaliteit op de scholen en op stelselniveau willen krijgen. We willen bovendien de verschillende onderzoeken (stelsel, besturen en scholen/opleidingen) beter met elkaar verbinden. Daarmee wint ons toezicht aan kracht.

De minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs stuurde op 21 november 2022 de brief *Samen voor beter onderwijs, duidelijk over kwaliteit* naar de Tweede Kamer. Deze brief gaat over zijn plannen voor het toezicht in het funderend onderwijs (primair, voortgezet en speciaal onderwijs). De brief geeft politieke invulling aan een aantal maatregelen uit het coalitieakkoord en geeft ook mede richting aan de ontwikkeling van ons toezicht, waarvoor extra budget werd vrijgemaakt. De ontwikkelingen die in 2022 werden ingezet, zullen leiden tot een forse groei van de inspectie. Deze groei werd in de tweede helft van 2022 ingezet en krijgt in de jaren die volgen verder gestalte. Over deze ontwikkeling van de inspectieorganisatie is meer informatie te vinden in hoofdstuk 4 van dit jaarverslag.

In 2022 deden we al enkele aanpassingen in ons toezicht. Behalve de al genoemde explicitering van de basisvaardigheden in onze onderzoekskaders, gaat het bijvoorbeeld om de aanscherping van de jaarlijkse risicoanalyse, die leidt tot meer risico-onderzoeken op scholen en instellingen.

Nadrukkelijker aandacht voor de basisvaardigheden in de onderzoekskaders

In 2022 zetten we verder het sneller vaststellen van instellingsrapporten in gang. Belangrijk blijft dat we eenduidige werkwijzen en oordelen hanteren, die inzichtelijk zijn voor alle betrokkenen. En dat we maatwerk toepassen bij de opvolging van herstelopdrachten aan besturen en scholen/opleidingen. Dat heeft continu onze aandacht. In 2023 werken we bovendien de verdere integratie van onaangekondigde bezoeken in ons toezicht uit. Uitgangspunt daarbij blijft dat we deze bezoeken doen waar dat passend is, en waar onze verwachting is dat onaangekondigd bezoek effectief is.

In het coalitieakkoord staat ook dat het kabinet wil zorgen voor een betere borging van de onafhankelijkheid van inspecties. Het kabinet werkt daartoe een voorstel uit voor een Wet op de rijksinspecties. Daar waren we in 2022 bij betrokken via de Inspectieraad, en dat zal ook in 2023 het geval zijn.

Stelseltoezicht

Met de stelselkwaliteit bedoelen we de mate waarin alle besturen en scholen en opleidingen er, samen met andere partijen in het onderwijs, in slagen om voor alle leerlingen en studenten de kernfuncties van het onderwijs te realiseren: kwalificatie, socialisatie en allocatie. In ons toezicht op de stelselkwaliteit werken we zoveel mogelijk op basis van meerjarige onderzoekslijnen. We verbinden het stelseltoezicht en het instellingstoezicht met elkaar door thema's die op stelselniveau spelen bij besturen en instellingen aan de orde te stellen. En door problematiek die bij besturen en instellingen aan de orde komt op stelselniveau te onderzoeken.

In 2022 had de coronapandemie minder invloed op ons stelselonderzoek dan in de jaren daarvoor. In tabel 3g en 3h in hoofdstuk 3 is terug te vinden welke onderzoeken we in 2022 deden en welke rapporten we opleverden.

We schreven niet alleen rapporten, maar gingen ook de dialoog aan met het onderwijsveld om in kaart te brengen wat daar speelt. Dit deden we bijvoorbeeld via rondetafelgesprekken en werkbezoeken. Rondetafelgesprekken waren er over cyberveiligheid en de vrijwillige ouderbijdrage. Ook werken we steeds meer met compacte factsheets, om onze onderzoeksresultaten op een beknopte en handzame manier aan te bieden. Zo willen we het onderwijsveld stimuleren de uitkomsten van onze onderzoeken te benutten.

De Inspectie van het Onderwijs in de media

Als inspectie maken we gebruik van de kracht van publieksmedia en vakbladen om onze bevindingen en boodschappen voor het voetlicht te brengen. In 2022 wisten we bijvoorbeeld veel aandacht te genereren voor *De Staat van het Onderwijs* en verschillende peilingsonderzoeken, waarin we focusten op de basisvaardigheden van leerlingen en studenten. Regelmatig klonk daarin onze boodschap door dat we te maken hebben met een neergaande trend.

In 2022 zagen we bij de media een toenemende behoefte aan goede voorbeelden uit de praktijk; aan lichtpuntjes als tegenhanger van die neergaande trend. Waar mogelijk speelden we daarop in door media in contact te brengen met scholen en opleidingen die aantoonbaar goede resultaten boeken op specifieke gebieden als reken- of taalonderwijs. Zo vulden we ook via onze communicatie onze stimulerende rol in. Verschillende media grepen de uitreiking van de predi­caten Excellente School aan om achtergrondverhalen te maken en verdieping aan te brengen.

In 2022 zetten we extra in op beeld en geluid. In video's en podcasts verbonden we de praktijk in de scholen met de bevindingen uit ons toezicht, door onderwijsprofessionals aan het woord te laten. Ook zetten we soms communicatiemiddelen in als vorm van interventie. Door middel van bijvoorbeeld interviews in de media maakten we duidelijk wat we van scholen en opleidingen verwachtten en hoe wij toezien op naleving van de wet- en regelgeving.

*In communicatie meer gebruik gemaakt
van beeld en geluid*

2. Dialoog, informatie en samenwerking

Met ons toezicht willen we effectief zijn. Daarom doen we tevredenheidsonderzoek, om te achterhalen hoe besturen, scholen en opleidingen ons toezicht ervaren. Over de ontwikkeling van ons toezicht overlegden we met het georganiseerde onderwijsveld. Met name via ons team Klantcontact waren we ook in 2022 bereikbaar voor vragen en het afgeven van signalen. Daar kwamen meer meldingen binnen dan in 2021. We investeerden extra in sociale media als informatiekanaal. Verder werkten we samen met andere rijksinspecties in de Inspectieraad en het Toezicht Sociaal Domein. Internationaal werkten we ook in 2022 samen met andere Europese onderwijsinspecties, vooral om van elkaar te leren.

Waardering van onze bezoeken

Met ons toezicht willen we effectief zijn en bijdragen aan beter onderwijs. Daarom vinden we het belangrijk om te weten hoe besturen en scholen/instellingen ons toezicht ervaren: wat goed gaat, wat beter kan en wat beter moet. Zoals elk jaar voerden we in 2022 tevredenheidsonderzoek uit onder besturen en scholen/instellingen. Dit onderzoek was nog gebaseerd op het onderzoekskader 2017 dat we tot augustus 2021 hanteerden.

De bevroagde bestuurders en schoolleiders zijn in hoge mate positief over het toezicht. Vooral over de professionaliteit van de inspecteurs en de open dialoog met de inspecteurs. De rapportcijfers die bestuurders en schoolleiders geven, liggen tussen 7,4 en 8,5. Een ruime meerderheid van hen ondersteunt dat de inspectie zich richt op de verantwoordelijkheid van besturen voor de kwaliteit van het onderwijs op hun scholen. Sommige bestuurders en schoolleiders zijn kritisch op ons toezicht, vooral wat betreft de opbrengst van het onderzoek en de toezichtlast. Verder valt op dat veel bestuurders niet lijken op te merken dat financieel inspecteurs en kwaliteitsinspecteurs vaak gezamenlijk optreden. Sinds het onderzoekskader 2021 van kracht is, is deze samenwerking versterkt en is het financieel toezicht verder geïntegreerd in het kwaliteitstoezicht.

Schoolleiders zijn positief over hun betrokkenheid in stelselonderzoeken: het gemiddelde rapportcijfer ligt rond de 8. De schoolleiders waarderen vooral de open dialoog met de inspecteurs. Wel merken ze op dat een uitgebreidere terugkoppeling over het onderzoek gewenst is, bijvoorbeeld in de vorm van schriftelijke feedback.

*Bevroagde bestuurders en schoolleiders
positief over toezicht*

Evaluatie werking wijzigingen in Wet op het onderwijstoezicht

Onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau Oberon evalueerde – op verzoek van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) – de werking van de wijzigingen in de Wet op het onderwijstoezicht per 1 juli 2017. Het gaat daarbij om wijzigingen naar aanleiding van het initiatiefwetsvoorstel Bisschop c.s. gericht op een doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht. In deze evaluatie was de hoofdvraag wat de wijzigingen in de Wet op het onderwijstoezicht betekenen voor de toezichtpraktijk.

Uit de in 2022 afgeronde evaluatie kwam naar voren dat het onderscheid tussen controleren en stimuleren duidelijker is geworden, zowel in de onderzoekskaders (2021) als in de inspectierapporten. Een deel van het veld heeft principiële bezwaren tegen de stimulerende rol van de inspectie. Oberon stelt in het evaluatierapport dat het de vraag blijft of de controlerende en stimulerende rol tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden, omdat zij ieder om een eigen stijl vragen.

Sinds de wijziging van de Wet op het onderwijstoezicht in 2017 stelt de minister van OCW de onderzoekskaders vast. Als gevolg hiervan is er, voorafgaand aan het vaststellen van de onderzoekskaders 2021, meer overleg geweest tussen de inspectie en het ministerie dan voorheen. Oberon concludeert in het evaluatierapport dat deze werkwijze een spanningsveld creëert met de onafhankelijkheid van de inspectie. En dat dit spanningsveld zich in de praktijk vooral concentreert rondom de vraag hoever de interpretatieruimte van de inspectie reikt bij de vertaling van wettelijke eisen in standaarden voor toezicht.

Draagvlak voor verandering

Driemaal per jaar overlegt de Inspectie van het Onderwijs met de zogeheten Ringen, de vertegenwoordigers van organisaties uit het onderwijsveld. In deze overleggen komen vooral wijzigingen in het toezicht aan de orde; het overleg bepaalt mede het draagvlak daarvoor.

In 2022 vonden de overleggen met de Ringen plaats in februari, mei en oktober. Daarin kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- het proces rondom de actualisatie van de onderzoekskaders 2022;
- een terugblik op het congres De Staat van het Onderwijs;
- het programma Basisvaardigheden van de inspectie;
- het programma Versterking Toezicht van de inspectie;
- de signalenroute van de inspectie.

Bereikbaarheid voor vragen en signalen

In 2022 ontving en behandelde het team Klantcontact van de inspectie bijna 6.800 ingevulde contactformulieren en meer dan 4.400 e-mails. Daarnaast handelde het team Klantcontact bijna 10.000 telefoongesprekken af. In totaal ging het om ongeveer 21.000 contacten, ruim 15% meer dan in 2021.

4.400

e-mails beantwoord door
Loket Onderwijsinspectie

10.000

telefoongesprekken
gevoerd door Loket
Onderwijsinspectie

Van de ongeveer 21.000 contacten werden ruim 15.200 als melding geregistreerd.

Bij 73,5% van deze geregistreerde meldingen ging het om een vraag, bij 26,5% om een signaal over een school of bestuur. Het aandeel signalen was wat lager dan in 2021, toen dit nog 30% was.

Van de ruim 15.200 meldingen kwam ongeveer 30% van ouders, leerlingen en studenten en ongeveer 32% van scholen en besturen. De overige meldingen waren afkomstig van andere partijen en betrokkenen in het onderwijs. In absolute zin bleef het aantal meldingen van ouders, leerlingen en studenten gelijk, maar ten opzichte van 2021 daalde het aandeel meldingen van deze groep met ongeveer 13%.

Net als in eerdere jaren gingen de meeste van de 4.024 signalen over het primair en voortgezet onderwijs. Wat opvalt, is dat in 2022 meer dan in voorgaande jaren signalen binnenkwamen over het hoger onderwijs en minder over het speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.

Tabel 2a Verdeling signalen over de sectoren

Sector	Aantal signalen
po	1.639
vo	1.260
so	368
mbo	335
ho	278
overig	144
Totaal	4.024

Als inspectie constateren we een aantal trends in de signalen. Veruit het hoogste aantal signalen ging over sociale of fysieke veiligheid. Ook signalen over passend onderwijs waren er veel; ouders namen vaak contact op met de inspectie over problemen die ze ondervonden in de zoektocht naar een passende onderwijsplek voor hun kinderen. Waar dat passend was verwezen we hen door naar onderwijsconsulenten. Ook spraken we besturen aan op de wettelijke verplichting tot naleving van de zorgplicht voor passend onderwijs. We gaven ouders daarnaast handvatten om hun klacht op de juiste plek kenbaar te maken.

We kregen in 2022 ook veel signalen van ouders over de communicatie met school, de werking van de klachtenprocedure, medezeggenschap, intern toezicht en rechtsbescherming.

Ten slotte bereikten ons in 2022 veel signalen over het lerarentekort, over de lesuitval die daar vaak mee gepaard gaat, en over de bevoegdheid en de bekwaamheid van het onderwijzend personeel.

Tabel 2b - Top 5 onderwerpen signalen (op totaal aantal van 4.024 signalen)

Top 5 onderwerpen	Aantal meldingen	Percentage
Veiligheid	1.521	38
Passend onderwijs	605	15
Verantwoording en dialoog	510	13
Lesuitval en lerarentekort	504	13
Bekwaamheid en bevoegdheid	414	10
Totaal	3.554	89

In 2022 kregen wij 163 signalen binnen gerelateerd aan de coronapandemie; een klein aantal ten opzichte van de ruim 2.500 signalen in 2021.

Digitale communicatie

Bij de mate van toegankelijkheid en transparantie die wij als inspectie voor ogen hebben, past een duidelijke en laagdrempelige wijze van communiceren. Onze website onderwijsinspectie.nl is de plek waar alle informatie voor ouders, studenten, leerlingen, bestuurders, schoolleiders, docenten en andere betrokkenen bij elkaar komt. Onder meer informatie over onze werkwijze en onze rapporten van onderzoeken bij besturen, scholen en opleidingen zijn op onze website te vinden.

In 2022 is onze website 727.048 keer bezocht, iets minder vaak dan in 2021 (737.323 bezoeken). Na de homepage (230.644 weergaven) is onze contactpagina de meest bezochte pagina met 54.940 weergaven. Als het om specifieke inhoud gaat, kreeg de pagina over de onderzoekskaders met 51.918 weergaven de meeste aandacht. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de onderzoekskaders redelijk recent (in 2021) vernieuwd zijn. Net als in voorgaande jaren was ons jaarlijkse rapport *De Staat van het Onderwijs* het meest gezochte document op onze website (13.594 unieke downloads).

Op diverse manieren brachten we de informatie op onze website bij de verschillende doelgroepen onder de aandacht. Onder meer via onze goed gelezen nieuwsbrieven, die naar 34.799 geadresseerden gaan en die we ook via sociale media delen. In 2022 investeerden we extra in het benutten van de sociale media om te informeren, te agenderen en te stimuleren. Rapporten, factsheets, nieuwsberichten en andere informatie over toezicht-activiteiten brachten we via de sociale media onder de aandacht. In 2022 zetten we vooral in op ons LinkedIn-account, dat met 4.635 volgers groeide naar ruim 57.000 volgers. Via dit account bereikten we de onderwijsprofessionals het beste. Ook het Twitter-account @onderwijsinsp (27.743 volgers) werd ingezet om deze en andere doelgroepen te bereiken.

727.048

bezoekers
onderwijsinspectie.nl

13.594

unieke downloads
Staat van het Onderwijs

Samenwerking in toezicht en wetenschap

De Inspectieraad

In de Inspectieraad werken we samen met de andere rijksinspecties. De Inspectieraad bevordert dat de rijksinspecties werken volgens de principes van goed toezicht: onafhankelijk, professioneel, transparant, selectief, slagvaardig en samenwerkend. Daarbij zijn er diverse vormen van kennisdeling en uitwisseling. Ook vinden gezamenlijke professionaliseringsactiviteiten plaats, zoals gezamenlijke opleidingstrajecten voor startende inspecteurs, senior inspecteurs en leiding van de rijksinspecties. Sinds 1 juni 2022 is inspecteur-generaal van het Onderwijs Alida Oppers voorzitter van dit platform.

De Inspectieraad vroeg in 2022 regelmatig aandacht voor de positie van het toezicht in het politieke en maatschappelijke debat. De Inspectieraad bundelde zijn krachten in het traject dat moet leiden tot een Wet op de rijksinspecties. De Inspectieraad draagt actief bij aan de totstandkoming van deze wet, door inbreng te leveren en overleg te voeren, zowel onderling als met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat verantwoordelijk is voor dit wetstraject.

De Inspectieraad bevordert het onderzoek naar toezicht door bij te dragen aan de Nederlandse Wetenschapsagenda *Vernieuwing van Toezicht*. Als onderdeel hiervan startte in 2022 het onderzoeksprogramma *Toezicht met Gezag*. Dit programma onderzoekt hoe – naast deskundigheid – zaken als effectiviteit, empathie en rechtvaardigheid bijdragen aan de reputatie en het gezag van toezichthouders. In de eerste fase van dit programma zijn de toezichthouders zelf bevraagd.

De Inspectieraad wil een breed publiek informeren over het toezicht van de rijksinspecties. In 2022 verschenen in dit kader diverse podcasts in de serie *De Toekomst van Toezicht*.

Toezicht Sociaal Domein

In het samenwerkingsverband Toezicht Sociaal Domein (TSD) werken de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Nederlandse Arbeidsinspectie samen in het toezicht op de werking van het stelsel van zorg en ondersteuning in het sociaal domein. Daarbij gaat de aandacht uit naar maatschappelijke, domein-overstijgende problematiek op het gebied van onderwijs, jeugd, zorg en welzijn, wonen, veiligheid, werk en inkomen. In het Meerjarenprogramma TSD 2021-2024 is dit nader uitgewerkt. TSD stelt het perspectief van de burger centraal en stimuleert multidisciplinair toezicht. Dat wil zeggen: het intensiever samenwerken in het toezicht in het sociaal domein, waar groepen burgers met extra ondersteuningsbehoeften mogelijk in de knel komen.

In 2022 gaf TSD een vervolg aan het zogeheten actieonderzoek: een vernieuwende vorm van toezicht. In het actieonderzoek werken de toezichthouders met professionals en burgers in co-creatie samen aan oplossingen voor hardnekkige knelpunten in de uitvoering. Eind 2022 liepen er 2 actieonderzoeken die in 2023 worden afgerond: 1 op het gebied van schuldenproblematiek en 1 op het gebied van (de continuïteit van) de zorg voor jeugdigen in de overgang van 18- naar 18+.

Verder werkte TSD op basis van onder meer de kennis van de verschillende inspecties aan het ontwikkelen van landelijke beelden op bepaalde thema's, om een breder inzicht te krijgen in het functioneren van het sociaal domein.

Halverwege het meerjarenprogramma (eind 2022) hield TSD een gateway-onderzoek dat terugblikte op de ontwikkelingen en resultaten gedurende de eerste helft van het Meerjarenprogramma TSD 2021-2024. In 2023 gaat TSD aan de slag met de aanbevelingen die hieruit naar voren kwamen.

Internationale samenwerking

De Inspectie van het Onderwijs werkt samen en wisselt informatie uit met andere Europese onderwijsinspecties. Dit gebeurt vooral in het kader van de Standing International Conference of Inspectorates (SICI). Wij brengen kennis in en gebruiken op onze beurt de kennis die wij via onze internationale contacten opdoen voor de ontwikkeling van het onderwijstoezicht in Nederland. In SICI-verband woonden we in 2022 diverse webinars, open fora en workshops bij.

In 2022 gingen we verder met het in 2021 gestarte meerjarige internationale onderzoek naar het toezicht op sociale- en burgerschapsvaardigheden. Dit gebeurde in het SICI-project *Civic values and skills*, samen met de Schotse en de Zweedse inspectie. Dit onderzoek helpt ons bij de verdere ontwikkeling van ons toezicht. In 2023 gaan we onze kennis verdiepen door de Zweedse en Schotse inspectie te bezoeken en met hen mee te gaan op schoolbezoek.

In 2022 deden we een zogenaamde 'toezichtscan' voor 5 verschillende thema's: basisvaardigheden, stelselinterventies, curriculum, afstandsonderwijs en de onderlinge betrouwbaarheid van oordelen van inspecteurs. We onderzochten het onderwijs- en toezichtbeleid bij ministeries en inspecties in het buitenland. In 2022 ronden we 3 van deze toezichtscans af (namelijk die met betrekking tot de thema's curriculum, afstandsonderwijs en de onderlinge betrouwbaarheid van oordelen van inspecteurs). 2 internationale voorbeelden rond basisvaardigheden beschreven we in *De Staat van het Onderwijs 2022*. Ook hielden we inspiratiesessies en presentaties over de toezichtscans. In 2022 startte een nieuwe toezichtscan over stages in het mbo.

Behalve de toezichtscans onderzochten we in 2022 de onderzoekskaders van een vijftal buitenlandse inspecties, als onderdeel van het eigen project onderzoekskaders.

Met de Vlaamse inspectie hielden we een werkconferentie over mogelijke aanpakken voor verbetering van de basisvaardigheden. In vervolg hierop maakten we een start met een Erasmus+ 'jobshadowing'-project, gericht op het verbeteren van het toezicht op basisvaardigheden.

De inspectie had in 2022 diverse andere contacten met Europese inspecties. In november 2022 bezocht een delegatie van de Inspectie van het Onderwijs de Engelse inspectie Ofsted in Londen. Dit bezoek leverde kennis en inzichten op over de rol die het schoolcurriculum speelt in het Engelse toezicht en ook over de rol van de wetenschap in het toezicht. In dezelfde maand ontvingen we een Franse delegatie, waarmee we informatie uitwisselden over passend onderwijs.

Academische samenwerking

In de zogeheten academische werkplaatsen participeert de inspectie in wetenschappelijk onderzoek op het terrein van onderwijs en toezicht. In deze werkplaatsen doen we samen met wetenschappers, leraren en schoolleiders onderzoek.

Met de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit Amsterdam werkten we in 2022 opnieuw samen op het terrein van onderwijskwaliteit en effectieve aanpakken om het onderwijs te verbeteren.

Met de Universiteit Twente werken we samen op het gebied van leskwaliteit, onder meer gericht op (de ontwikkeling van) lesobservatie-instrumenten.

Verder werken we samen met de Universiteit van Amsterdam. Deze samenwerking is gericht op sociale kwaliteit – onder meer de schoolkenmerken van goed burgerschapsonderwijs – en segregatie in het onderwijs.

De inspectie gebruikte de onderzoeksresultaten zoals elk jaar voor het verslag over de staat van het onderwijs, voor thematische onderzoeksactiviteiten en voor de vernieuwing en verbetering van het toezicht.

Raad van Advies

De Raad van Advies staat de inspectie bij in de waarborging van een zorgvuldige en professionele uitoefening van het toezicht. De raad geeft gevraagd en ongevraagd advies. De Raad van Advies bestond in 2022 uit:

- Naïma Azough (tot 1 april 2022)
- Luce van Kempen
- Peter van Lieshout (voorzitter)
- René Peeters (tot 1 april 2022)
- Marc Vermeulen

De Raad van Advies vergaderde in 2022 tweemaal met de inspectieleiding. Onderwerp van bespreking waren onder meer het jaarlijkse verslag over de staat van het onderwijs en de versterking van het toezicht.

3. Activiteiten

In het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs vormden de jaarlijkse risico- en prestatieanalyse en de vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen de kern van het toezicht. In het hoger onderwijs ziet het toezicht er anders uit; daar is immers sprake van een accreditatiestelsel. De inspectie doet in het hoger onderwijs onder meer stelselonderzoek en onderzoek naar aanleiding van signalen. De inspectie heeft daarnaast een aantal specifieke andere taken zoals het doen van peilingsonderzoek in het funderend onderwijs, het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van de wettelijke toezichthoudende en handhavende taken van gemeenten op het terrein van de kinderopvang. En sinds jaar en dag de vertrouwensinspectie.

Toezicht op het primair onderwijs

In 2022 voerde de inspectie in het primair onderwijs 966 onderzoeken uit. Tabel 3a geeft de onderzoeken weer, uitgesplitst naar type.

Tabel 3a Typen onderzoek en aantallen, primair onderwijs (2022)

Type onderzoek	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen	155
Bestuursgesprek naar aanleiding van jaarlijkse risicoanalyse	231
Kwaliteitsonderzoek op scholen (n.a.v. risico's)	103
Onderzoek naar de waardering Goed op scholen	48
Voortgangsgesprek	9
Herstelonderzoek besturen en scholen	57
Specifiek onderzoek	1
Onderzoek op scholen in het kader van stelselonderzoek	362
Totaal	966

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

We voeren onze vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen proportioneel uit. Op basis van de expert-analyse vooraf besluiten we hoe intensief het onderzoek moet zijn. De intensiteit van het onderzoek kunnen we zo nodig tijdens het onderzoek aanpassen.

Naast de vierjaarlijkse onderzoeken bij een deel van de besturen en hun scholen, maken we jaarlijks een risicoanalyse van alle besturen en hun scholen. Op basis daarvan bepalen we of vervolgtoezicht nodig is.

Van de 57 herstelonderzoeken besturen en scholen vonden 14 plaats op bestuursniveau en 43 op schoolniveau.

Naast de in de tabel genoemde onderzoeken voerden we 235 verificatieactiviteiten uit op scholen en daarnaast bij andere verbanden of groepen binnen een bestuur, zoals bij een directieoverleg of een netwerk van intern begeleiders. Daarnaast voerden we bij 50 tijdelijke onderwijsvoorzieningen een onderzoek uit.

In 2022 deden we 200 stelselonderzoeken bij voorscholen, zie ook de paragraaf over kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie. Ook deden we bij 3 gemeenten onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie in het kader van gemeentelijk toezicht.

In het najaar werkten we aan de aanscherping van de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse. Deze aanscherping zal leiden tot meer risico-onderzoeken. De 103 risico-onderzoeken die in 2022 plaatsvonden, leidden in ongeveer de helft van de gevallen tot een zogeheten 'aangepast arrangement', waarbij de inspectie haar toezicht intensiveert, omdat sprake is van zwakke of zeer zwakke kwaliteit. Na een jaar volgt dan een herstelonderzoek.

Het specifieke onderzoek dat we deden, vond plaats naar aanleiding van ernstige signalen en leidde uiteindelijk tot een aanwijzing van de minister aan de betreffende bestuurder.

Eind 2022 was in het primair onderwijs op schoolniveau sprake van 39 oordelen Onvoldoende (0,6%) en 25 oordelen Zeer zwak (0,4%), 235 scholen hadden de waardering Goed (3,4%), waarvan 50 ook het predicaat Excellente School hadden.

De stelselonderzoeken in 2022 die (ook) betrekking hadden op het primair onderwijs zijn te vinden in het overzicht stelselonderzoek (tabel 3g en 3h).

Toezicht op het voortgezet onderwijs

In 2022 voerde de inspectie in het voortgezet onderwijs 589 onderzoeken uit. Tabel 3b geeft deze onderzoeken weer, uitgesplitst naar type onderzoek.

Tabel 3b Typen onderzoek en aantallen, voortgezet onderwijs (2022)

Type onderzoek	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen/afdelingen	69
Bestuursgesprek naar aanleiding van jaarlijkse risicoanalyse	81
Kwaliteitsonderzoek op scholen/afdelingen (n.a.v. van risico's)	45
Onderzoek naar de waardering Goed op scholen/afdelingen	30
Voortgangsgesprek	40
Herstelonderzoek besturen en scholen/afdelingen	66
Specifiek onderzoek	51
Onderzoek op scholen/afdelingen in het kader van stelselonderzoek	207
Totaal	589

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

We voeren onze vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen proportioneel uit. Op basis van de expert-analyse vooraf besluiten we hoe intensief het onderzoek moet zijn. De intensiteit van het onderzoek kunnen we zo nodig tijdens het onderzoek aanpassen, op basis van wat we tegenkomen.

Naast de vierjaarlijkse onderzoeken bij een deel van de besturen en hun scholen, maken we jaarlijks een risicoanalyse van alle besturen en hun scholen. Op basis daarvan bepalen we of er vervolgtoezicht nodig is. Dit leidde in 2022 in ruim 80 gevallen tot bestuursgesprekken en tot 56 (geplande) kwaliteitsonderzoeken op scholen. Een deel daarvan wordt in 2023 uitgevoerd.

In 2022 deden we thematisch onderzoek naar de vrijwilligheid van de ouderbijdrage in het voortgezet onderwijs. We bespraken de resultaten van dit onderzoek met het veld in een rondetafelbijeenkomst. Doel was meer inzicht te krijgen in de naleving van de regels rond de vrijwillige ouderbijdrage en de redenen waarom besturen en scholen/afdelingen deze regels wel of niet naleven. We publiceren dit rapport in het voorjaar van 2023.

Eind 2022 was er in het voortgezet onderwijs op afdelingsniveau sprake van 19 oordelen Onvoldoende (1%) en 23 oordelen Zeer zwak (1%); 154 afdelingen hadden de waardering Goed (7%) waarvan 87 ook het predicaat Excellente School hadden.

De stelselonderzoeken in 2022 die (ook) betrekking hadden op het voortgezet onderwijs zijn te vinden in het overzicht stelselonderzoek (tabel 3g en 3h).

Toezicht op het (voortgezet) speciaal onderwijs

In 2022 voerden we in het (voortgezet) speciaal onderwijs 201 onderzoeken uit. Tabel 3c geeft deze onderzoeken weer, uitgesplitst naar type onderzoek.

Tabel 3c Typen onderzoek en aantallen, (voortgezet) speciaal onderwijs (2022)

Type onderzoek	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen	23
Bestuursgesprek naar aanleiding van jaarlijkse risicoanalyse	11
Kwaliteitsonderzoek op scholen (n.a.v. risico's)	24
Onderzoek naar de waardering Goed op scholen/afdelingen	12
Voortgangsgesprek	20
Herstelonderzoek besturen en scholen	9
Specifiek onderzoek	3
Onderzoek op scholen in het kader van stelselonderzoek	99
Totaal	201

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

We voeren onze vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen proportioneel uit. Op basis van de expert-analyse vooraf besluiten we hoe intensief het onderzoek moet zijn. De intensiteit van het onderzoek kunnen we zo nodig tijdens het onderzoek aanpassen, op basis van wat we tegenkomen.

Bij 23 besturen deden we een vierjaarlijks onderzoek. Bij alle besturen en scholen voerden we in 2022 de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse uit. Als onderdeel van deze onderzoeken voerden we ook een groot aantal verificatieactiviteiten uit.

Op schoolniveau voerden we 24 kwaliteitsonderzoeken uit, waarvan 8 in het kader van het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen. We voerden op bestuursniveau 3 herstelonderzoeken uit en 6 herstelonderzoeken op schoolniveau.

Met een aantal besturen hadden we contact naar aanleiding van signalen. In enkele gevallen leidde dit tot nader onderzoek en herstelopdrachten.

Eind 2022 was er in het (voortgezet) speciaal onderwijs op schoolniveau sprake van 3 oordelen Onvoldoende (0,5%) en 3 oordelen Zeer zwak (0,5%); 46 scholen hadden de waardering Goed (7,4%), waarvan 23 ook het predicaat Excellente School hadden.

Bij het stelselonderzoek lag in 2022 de focus op de monitoronderzoeken leskwaliteit (voortgezet speciaal onderwijs) en onderwijsresultaten (speciaal onderwijs). De stelselonderzoeken die (mede) betrekking hadden op het (voortgezet) speciaal onderwijs zijn te vinden in het overzicht stelselonderzoek (tabel 3g en 3h).

Toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs

In 2022 voerde de inspectie 113 onderzoeken uit bij de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, zie tabel 3d.

Tabel 3d Typen onderzoek toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs, primair onderwijs en voortgezet onderwijs (2022)

Toezicht op samenwerkingsverbanden	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bij besturen en samenwerkingsverbanden (4JOB)	30
Bestuursgesprekken naar aanleiding van de jaarlijkse risicoanalyse	18
Kwaliteitsonderzoek op scholen (n.a.v. risico's)	n.v.t.
Onderzoek naar de waardering Goed op scholen	n.v.t.
Voortgangsgesprek	0
Herstelonderzoek besturen en samenwerkingsverbanden	16
Specifiek onderzoek	2
Onderzoek bij samenwerkingsverbanden in het kader van stelselonderzoek	0
Onderzoek bij samenwerkingsverbanden in kader stelselonderzoek	40
Onderzoeken bij orthopedagogisch-didactische centra (OPDC's)	7
Totaal	113

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

In 2022 voerde de inspectie bij 30 samenwerkingsverbanden een vierjaarlijks onderzoek uit. Dit leidde 10 keer tot het eindoordeel Onvoldoende (4 keer in het primair onderwijs en 6 keer in het voortgezet onderwijs) en 1 keer tot het eindoordeel Goed (in het primair onderwijs).

Binnen de vierjaarlijkse onderzoeken voerden we 25 verificatieactiviteiten uit op de scholen voor primair en voortgezet onderwijs.

In 2022 stond het stelselonderzoek naar zicht en sturing op en verantwoording van doelmatige besteding van de middelen passend onderwijs centraal. De stelselonderzoeken in 2021 die (mede) betrekking hadden op de samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn te vinden in het overzicht stelselonderzoek (tabel 3g en 3h).

Toezicht op het niet-bekostigd onderwijs

In 2022 voerden we in het particulier onderwijs 103 onderzoeken uit en hadden we 41 kennismakingsbezoeken bij nieuwe scholen. In tabel 3e zijn de onderzoeken gesplitst naar sector en naar type activiteit.

Tabel 3e Activiteiten in niet-bekostigd onderwijs (primair en voortgezet onderwijs)

Type activiteit	Primair onderwijs	Voortgezet onderwijs
Onderzoek of sprake is van een school waarover het college van b&w van een gemeente is geïnformeerd ¹	28	11
Kwaliteitsonderzoek	44	11
Herstelonderzoek	3	6
Totaal	75	28

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2022)

Jaargesprekken met de besturen en raden van toezicht in het mbo dragen bij aan professionele relatie

Toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs

In 2022 voerde de inspectie in het middelbaar beroepsonderwijs 244 onderzoeken bij besturen en/of opleidingen uit. Tabel 3f geeft deze onderzoeken weer, uitgesplitst naar type onderzoek.

Tabel 3f Typen onderzoeken en aantallen, middelbaar beroepsonderwijs (2021)

Type onderzoek	Aantal
Vierjaarlijks onderzoek bij besturen en opleidingen	32
Bestuursgesprek naar aanleiding van jaarlijkse risicoanalyse	9
Kwaliteitsonderzoek bij opleidingen (n.a.v. risico's)	8
Onderzoek naar de waardering Goed bij opleidingen	2
Voortgangsgesprek	25
Herstelonderzoek bij besturen en opleidingen	68
Specifiek onderzoek	0
Onderzoek bij besturen en opleidingen in het kader van stelselonderzoek	94
Kwaliteitsonderzoek bij nieuwe niet-bekostigde opleidingen	6
Totaal	244

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2022)

In 2022 voerden we bij een kwart van de in totaal ongeveer 165 besturen van bekostigde en niet-bekostigde mbo-instellingen een vierjaarlijks onderzoek bestuur en opleidingen uit. De overige instellingen waren object van onze jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse. Waar nodig volgden bestuursgesprekken en kwaliteitsonderzoeken.

We voerden 68 herstelonderzoeken uit bij instellingen die we eerder op bestuursniveau en/of opleidingsniveau met een Onvoldoende beoordeelden. Eind 2022 was er 1 mbo-opleiding met het oordeel Zeer zwak. Bij 7 mbo-opleidingen en 4 opleidingen voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) beoordeelden we de kwaliteit van de examinering als Onvoldoende.

¹ Het gaat hier om een school in de zin van artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969 en Leerplichtwet BES. Voorheen gaf de inspectie advies aan colleges van b&w van gemeenten.

Op opleidingsniveau voerden we 16 kwaliteitsonderzoeken uit, deels naar aanleiding van risico's, deels in het kader van een erkenningsprocedure. En in 2 gevallen naar aanleiding van een aanvraag van de waardering Goed door het bestuur.

Met een aantal besturen hadden we meestal een-op-een contact naar aanleiding van signalen. Als het ging om een signaal dat breder speelde, was er contact met meerdere besturen tegelijk. In sommige gevallen gaven we besturen de opdracht een plan van aanpak en/of een voortgangsrapportage te maken. In die gevallen voeren we zo nodig in 2023 een kwaliteitsonderzoek (op opleidingsniveau) uit.

We deden verkennend onderzoek naar de kwaliteit van zorg- en welzijnsopleidingen in het mbo. We voerden gesprekken met betrokkenen: van studenten en docenten tot opleidingsmanagers en praktijkbegeleiders bij zorginstellingen. Naar aanleiding van het beeld dat uit de verkenning komt, doen we in 2023 verdiepend onderzoek.

In 2022 ronden we het onderzoek naar medezeggenschap af. We voerden rondetafelgesprekken met de medezeggenschapsorganen en raden van toezicht van 26 mbo-instellingen en organiseerden een themamiddag voor besturen. Het onderzoeksrapport volgt in 2023. Daarmee ronden we het tweeluik over de rolvervulling en het samenspel in de 'governancedriehoek' in het mbo (bestuur, raad van toezicht, medezeggenschapsorganen) af. In het meerjarige programma Governance werken we aan versterking van het zicht en ons toezicht op de governance in het mbo.

In 2022 spraken we in het kader van de pilot Jaargesprekken met de besturen en raden van toezicht van 11 bekostigde instellingen over stelselthema's. In deze pilot gingen we na of deze Jaargesprekken helpen om een professionele relatie te ontwikkelen, waarin sprake is van vertrouwen, vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit. Na een evaluatie met de betrokken gesprekspartners en in samenspraak met de MBO Raad, het platform voor toezichthouders VTOI-NVTK en het Platform Raden van Toezicht besloten we om het Jaargesprek vanaf 2023 met alle bekostigde instellingen te voeren.

In het onderzoek naar de doorlopende leerlijnen van mbo naar hoger onderwijs onderzochten we 38 mbo-opleidingen. We verzamelden informatie over wat opleidingen doen om studenten voor te bereiden op studeren in het hoger onderwijs, zowel wat betreft het aanleren van studievaardigheden als de begeleiding in de studiekeuze. Het rapport van dit onderzoek verschijnt in 2023.

Voor het inspectiebrede programma basisvaardigheden (taal, rekenen-wiskunde en burgerschap) voerden we in het middelbaar beroepsonderwijs een verdiepend onderzoek uit, waarin we gesprekken voerden met 9 besturen en betrokkenen van 29 opleidingen. Dit onderzoek sloot aan op informatie uit een in 2021 uitgezette vragenlijst. Daarnaast verifieerden we in onze vierjaarlijkse onderzoeken steeds ten minste 1 basisvaardigheid.

De stelselonderzoeken in 2022 die (ook) betrekking hadden op het middelbaar beroepsonderwijs zijn te vinden in het overzicht van stelselonderzoeken (tabel 3g en 3h).

Toezicht op het hoger onderwijs

In het hoger onderwijs doet de Inspectie van het Onderwijs onderzoek naar de naleving van de wet- en regelgeving door de instellingen. Daarbij brachten we in 2022 verder in kaart welke knelpunten in de wet- en regelgeving we in onze uitvoeringspraktijk tegenkomen.

De inspectie voert in het hoger onderwijs – anders dan in de andere onderwijssectoren – geen cyclisch onderzoek uit naar de kwaliteit van het onderwijs op instellings- en opleidingsniveau. Achtergrond hiervan is dat in het hoger onderwijs sprake is van een accreditatiestelsel. Wel kunnen we als inspectie bij ernstige signalen of incidenten een instellingsonderzoek instellen.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) accrediteert bestaande en nieuwe opleidingen en beoordeelt de kwaliteitszorg van de instellingen. De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) beoordeelt de doelmatigheid van nieuwe opleidingen. Als inspectie werken we nauw samen met de NVAO en CDHO. In 2022 publiceerden we samen met de NVAO een rapport over de kwaliteit van het hoger onderwijs ten tijde van COVID-19.

In 2022 ontving de inspectie 428 signalen uit het hoger onderwijs, waarvan het hoogste aantal (180) ging over sociale veiligheid. Naar aanleiding van deze 428 signalen voerden we 13 verkenningen uit, die deels in 2022 werden afgesloten. We werkten in 2022 aan 9 instellingsonderzoeken naar aanleiding van signalen, deels doorlopend vanuit 2021 en deels gestart in 2022.

We rondde 41 onderzoeken af in het kader van het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen over namen en graden in het hoger onderwijs. Dit leidde bij 16 van deze onderzoeken tot boeterapporten. In de overige gevallen kon de zaak minnelijk worden opgelost of was geen sprake van een overtreding.

We voerden 25 gesprekken met besturen van instellingen voor hoger onderwijs, in het kader van onze meerjarige planning van deze gesprekken. In 11 van deze gesprekken besteedden we specifieke aandacht aan het thema basisvaardigheden. De betreffende instellingen kregen voorafgaand aan het gesprek een vragenlijst over de basisvaardigheden toegestuurd.

De inspectie heeft een adviserende rol bij aanvragen voor transnationale educatie (TNE). Bij transnationale educatie verzorgen instellingen voor hoger onderwijs opleidingen in het buitenland. In 2022 startte 1 TNE-procedure.

Ten slotte deden we in 2022 onderzoek naar ontwikkelingen in het stelsel van het hoger onderwijs. De stelselonderzoeken in 2022 die (ook) betrekking hadden op het hoger onderwijs zijn te vinden in het overzicht van stelselonderzoeken (tabel 3g en 3h).

Financieel toezicht

In 2022 voerden we 285 financiële analyses uit in het kader van vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen/opleidingen in het funderend onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. We onderzochten in het funderend onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs 112 jaarverslagen (boekjaar 2021) op mogelijke continuïteitsrisico's. Waar nodig voerden we bestuursgesprekken.

In gevallen waarin we vaststellen dat de voortgang van het onderwijs op een instelling door financiële problemen in het geding is of dreigt te komen, kunnen we de instelling onder aangepast financieel continuïteitstoezicht plaatsen. De instelling maakt dan een herstelplan en wij volgen de uitvoering daarvan. Eind 2022 stonden 15 instellingen onder aangepast financieel toezicht: 1 instelling voor basisonderwijs, 2 voor speciaal onderwijs, 10 voor voortgezet onderwijs, 1 voor hoger onderwijs en 1 in Caribisch Nederland. In 2022 kwamen er geen nieuwe besturen onder aangepast financieel toezicht bij. Bij 6 besturen werd in 2022 het aangepast financieel toezicht opgeheven.

In 2022 namen we vanuit het funderend onderwijs 20 signalen met betrekking tot financieel toezicht in behandeling. Daarvan handelden we er 13 af; de andere 7 signalen waren eind 2022 nog niet afgehandeld. Wat het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs betreft, namen we 6 signalen in behandeling. Daarvan handelden we er 4 af; de andere 2 signalen waren eind 2022 nog in behandeling.

We deden in 2022 ook rechtmatigheidsonderzoek. Daarbij controleren we of instellingen en besturen zich houden aan de (financiële) voorschriften. In 2022 liepen in het funderend onderwijs 48 rechtmatigheidsonderzoeken; 25 daarvan startten al voor 2022 en 23 in 2022. Eind 2022 hadden we 40 van deze 48 onderzoeken afgesloten. In het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs liepen 4 rechtmatigheidsonderzoeken die allemaal in 2022 werden afgerond.

Van 932 instellingen analyseerden we de jaarrekeningen van 2021 op rechtmatigheidsaspecten. Hierbij maakten we gebruik van de controleverklaringen en verslagen van bevindingen van de instellingsaccountants. Waar nodig deden we nader onderzoek. Dat leidde tot herstel, terugvordering of een schriftelijke waarschuwing aan de instelling.

De inspectie houdt ook toezicht op naleving van de Wet normering topinkomens (WNT). In 2022 liepen er 17 zaken in het kader van deze wet. Daarvan stamden er 12 uit 2021 of eerder en er kwamen 5 nieuwe zaken bij in 2022. Van de 17 zaken die in 2022 in behandeling waren, handelden we 11 voor het einde van het jaar af.

In zogeheten reviews beoordelen we de accountantscontroles van onderwijsinstellingen. Hierbij letten we vooral op de controle op de rechtmatigheid van de bekostiging en de besteding van rijksmiddelen. Maar ook op de naleving van verantwoordingseisen, zoals opgenomen in de Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Onze oordelen publiceren we jaarlijks in De Staat van het Onderwijs. In 2022 voerden we 74 reviews uit. In 6 gevallen beoordeelden we de controle als niet toereikend. Het ging daarbij om zowel kleine als middelgrote en grote accountantskantoren. Bij grote kantoren gaat het doorgaans om een incident, waarbij de eigen werkwijze niet wordt opgevolgd. Bij de kleine en middelgrote kantoren blijft het op peil houden van deskundigheid een knelpunt. Relatief veel kleine kantoren verlaten het onderwijsveld (3 in boekjaar 2022); dat is een trend die doorzet. Mede door 3 fusies, waarbij 6 accountantskantoren betrokken waren, daalde het aantal in het onderwijs actieve kantoren van 33 in boekjaar 2021 naar 26.

De stelselonderzoeken in 2022 die (mede) voortkomen uit het financieel toezicht, staan in het overzicht van stelselonderzoek (tabel 3g en 3h).

Advisering over aanvragen nieuwe scholen

In de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen is de procedure voor het starten van nieuwe openbare en bijzondere scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs geregeld. De inspectie adviseert de minister op basis van het Advieskader nieuwe scholen of initiatieven voor nieuwe scholen voldoen aan de wet. Daartoe onderzoeken we de te verwachten onderwijskwaliteit. Deze procedure geldt ook voor Caribisch Nederland.

De inspectie gaf de minister in het schooljaar 2021-2022 de eerste adviezen over nieuwe scholen. In totaal beoordeelden wij 52 aanvragen: 37 uit het primair onderwijs en 15 uit het voortgezet onderwijs. De initiatieven kwamen uit het hele land (1 uit Caribisch Nederland) en kenden een grote diversiteit: van traditioneel tot vernieuwend onderwijs. De aanvragen betroffen nieuwe scholen, maar ook de verzelfstandiging van bestaande onderwijslocaties. Van de aanvragen kregen 41 een positief advies: 35 in het primair onderwijs en 6 in het voortgezet onderwijs. Bij de overige 11 aanvragen was aan één of meer wettelijke eisen niet voldaan, wat leidde tot een negatief advies.

Predicaat Excellente School

In juni 2022 kregen 43 scholen het predicaat Excellente School uitgereikt. Zij hadden zich een jaar eerder aangemeld. Een onafhankelijke jury kent het predicaat toe aan scholen in funderend onderwijs met bijzondere kwaliteiten en aan scholen die uitblinken in een excellentieprofiel. De scholen moeten, voorafgaand aan de aanmelding voor het traject Excellente Scholen, de waardering Goed verworven hebben. Het predicaat valt onder de verantwoordelijkheid van de inspectie, die ook de inhoudelijke en logistieke ondersteuning van de jury verzorgt.

In 2022 maakte de jury verder inzichtelijk voor scholen naar welke kwaliteitsaspecten zij kijkt en waar zij op let tijdens het schoolbezoek.

In september 2022 vond een bijeenkomst plaats met alle Excellente Scholen om kennis te maken en ervaringen met elkaar uit te wisselen.

51 scholen met uiteenlopende profielen meldden zich eind 2022 voor het traject Excellente Scholen 2023-2026.

Toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland

In de bijzondere Nederlandse gemeenten Bonaire, Sint Eustatius en Saba houdt de inspectie toezicht op instellingen voor kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs, alsook op de Expertisecentra Onderwijs Zorg (EOZ) en op Sociale Kanstrajecten Jongeren (SKJ).

Inspectie gaf eerste 52 adviezen over aanvragen voor nieuwe scholen

Toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang in Caribisch Nederland

Tussen juni 2021 en september 2022 onderzochten we alle kinderopvanglocaties in Caribisch Nederland. Dit ging om een eerste meting van de kwaliteit op alle 68 locaties voor dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. De eisen die aan deze locaties gesteld worden in de Eilandsverordening waren mede uitgangspunt voor het waarderingskader dat we ontwikkelden. Samen met de lokale inspectie onderzochten we of de kinderopvang voldoet aan de eisen op het gebied van administratie, personeel en accommodatie, of kinderen voldoende worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, of het veilig en gezond is voor kinderen en of de leiding van de kinderopvang stuur op het verbeteren van de kwaliteit. We publiceren het rapport van deze bestandsopname in het voorjaar van 2023.

Toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en de specifieke voorzieningen

In 2022 bezochten we het merendeel van de scholen, expertisecentra en sociale kanstrajecten in Caribisch Nederland. Ook spraken we met verschillende besturen. We constateerden een aantal positieve ontwikkelingen zoals toegenomen kwaliteitsbewustzijn en een sterkere professionele kwaliteitscultuur. Ook constateerden we de wil om gezamenlijk de kwaliteit van het onderwijsproces te verbeteren. Een school die onder geïntensiveerd toezicht stond, slaagde erin om weer de basiskwaliteit te bereiken. De expertisecentra op het gebied van onderwijs en zorg haalden op alle 3 eilanden basiskwaliteit en vervulden een belangrijke rol in het ondersteunen van de scholen met specifieke zorgvragen en ondersteuningsbehoeften.

3 basisscholen kregen in 2022 het oordeel Onvoldoende en staan onder geïntensiveerd toezicht. Ook van een (niet bekostigde) instelling in het middelbaar beroepsonderwijs was de kwaliteit Onvoldoende. Verder liepen er in 2022 in Caribisch Nederland 2 onderzoeken naar bestuurlijk handelen, waarvan 1 werd afgerond.

Toezicht op Nederlands onderwijs in het buitenland

De inspectie houdt toezicht op de Nederlandse scholen in het buitenland die in aanmerking komen voor overheidsondersteuning via de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB). Dit gaat om ruim 150 leslocaties voor Nederlandse taal en cultuur (NTC-scholen) en ongeveer 16 dagscholen en 8 instellingen die afstandsonderwijs verzorgen. Ruim 12.000 leerlingen in 120 landen maken gebruik van dit (primair en voortgezet) onderwijs.

In 2022 voerden we 66 onderzoeken uit bij Nederlandse scholen in het buitenland; 57 op locatie en 9 met digitale middelen. We onderzochten 38 NTC-scholen voor primair onderwijs en 20 NTC-scholen voor voortgezet onderwijs. Bij de scholen voor voortgezet onderwijs ging het in de meeste gevallen om kleine afdelingen, gekoppeld aan scholen voor primair onderwijs. Daarnaast bezochten we 5 dagscholen voor primair onderwijs en 1 dagschool voor voortgezet onderwijs. Ten slotte deden we onderzoek bij een afstandsinstelling die zowel primair als voortgezet NTC-onderwijs verzorgt.

Bijna de helft van de scholen (29) kreeg één of meer herstelopdrachten. Van deze 29 scholen kregen er 6 het oordeel Onvoldoende. Deze scholen kwamen onder verscherpt toezicht te staan. 1 school kreeg geen oordeel, de overige 59 scholen kregen het oordeel Voldoende.

Overzicht stelselonderzoek

Naast De Staat van het Onderwijs (13 april 2022) en het Landelijk Rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang (21 december 2022) bracht de inspectie in 2022 een aantal rapporten van stelselonderzoek en andere publicaties uit. Deze zijn in de onderstaande tabel (3g) opgenomen.

Tabel 3g Overzicht rapporten van stelselonderzoek en andere publicaties (2022)

Datum	Publicatie	Titel	Sector(en)
02-02-2022	factsheet	Gevolgen van corona voor het niet-bekostigde middelbaar beroepsonderwijs	middelbaar beroepsonderwijs
23-02-2022	factsheet	Sociale veiligheid in het hoger onderwijs	hoger onderwijs
01-03-2022	rapportage	Examencommissies mbo tijdens de coronacrisis, tweede onderzoek	middelbaar beroepsonderwijs
09-03-2022	rapport	Peil.Burgerschap einde basisonderwijs 2019-2020	primair onderwijs
29-03-2022	rapport	De kwaliteit van het hoger onderwijs ten tijde van COVID-19 (thematische analyse samen met NVAO)	hoger onderwijs
30-03-2022	factsheet	Studenten over de klachtenprocedure in het hoger onderwijs	hoger onderwijs
13-04-2022	rapport	De Staat van het Onderwijs	alle sectoren
22-04-2022	factsheet	Schoolloopbanen van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften	funderend onderwijs
22-04-2022	factsheet	Schoolloopbanen van nieuwkomers in het onderwijs	funderend onderwijs
08-06-2022	factsheet	Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs 2020-2021	primair onderwijs
05-07-2022	factsheet	Toegankelijkheid en selectieprocedures van wo-masteropleidingen	hoger onderwijs

Datum	Publicatie	Titel	Sector(en)
07-07-2022	rapport	Onbedoelde zelfselectie: drempels die gekwalificeerde jongeren ervan weerhouden om een specifieke opleiding in het hoger onderwijs te kiezen	hoger onderwijs
14-07-2022	factsheet	Associate Degree-opleidingen 2017-2021	hoger onderwijs
13-10-2022	factsheet	Studiesucces van internationale studenten in de wo-bachelor	hoger onderwijs
15-11-2022	rapportage	Quicksan expertise- en garantiebekostiging	(voortgezet) speciaal onderwijs
21-11-2022	rapportage	Meldingen vertrouwensinspecteurs in het onderwijs in schooljaar 2021-2022	alle sectoren
13-12-2022	rapport	Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs 2020-2021	primair onderwijs
20-12-2022	rapport	Onderwerp van gesprek: het bestrijden van onderwijsachterstanden en het voorkomen van segregatie	gemeentelijk toezicht
20-12-2022	factsheet	Jaarrapportage vve/LEA 2021	gemeentelijk toezicht
21-12-2022	rapport en factsheet	Landelijk Rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang 2021	kinderopvang
21-12-2022	factsheet	Meld-, overleg- en aangifteplicht in de kinderopvang	kinderopvang

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2022)

Een aantal stelselonderzoeken dat in 2022 werd uitgevoerd, leidt in 2023 tot een rapport. Deze onderzoeken staan in onderstaande tabel (3h).

Tabel 3h Onderzoek in 2022 dat leidt tot rapport in 2023

Publicatie	Titel	Sector(en)
rapport	Selectie in het hoger onderwijs: criteria, instrumenten en de borging van kansengelijkheid	hoger onderwijs
rapport	Governance in het MBO: onderzoek medezeggenschap	middelbaar beroepsonderwijs
rapport	Veiligheid op gezinslocaties in beeld	funderend onderwijs
rapport	Bestandsopname kwaliteit kinderopvang Caribisch Nederland	kinderopvang
rapport	Schoolkosten VO	voortgezet onderwijs
rapport	Peil.Burgerschap einde sbo en so	primair onderwijs speciaal onderwijs
rapport	Bovenmatig eigen vermogen	alle sectoren
rapport	De tijdsbesteding van leraren voor de organisatie en uitvoering van extra ondersteuning voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften	primair onderwijs voortgezet onderwijs
rapport	Beleidsverschillen tussen samenwerkingsverbanden	funderend onderwijs
factsheets	Factsheets Monitor Leskwaliteit	funderend onderwijs

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2022)

Peil.onderwijs

Onder de naam Peil.onderwijs voert de inspectie de regie op de uitvoering van periodieke peilingsonderzoeken in het primair onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs.

In 2022 brachten we het rapport van het peilingsonderzoek Burgerschap einde basisonderwijs 2019-2020 uit. Verder ronden we in 2022 de data-analyse af voor het peilingsonderzoek Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs. De rapportage over dit onderzoek verscheen op 13 december 2022. Ook verrichtten we de data-analyse voor het peilingsonderzoek Burgerschap einde speciaal (basis)onderwijs en voor de jaarlijkse rapportage over de taal- en rekenvaardigheid op basis van de eindtoetsgegevens. Het rapport Peil.Burgerschap einde s(b)o verschijnt 19 april 2023; de jaarlijkse rapportage over taal- en rekenvaardigheid van leerlingen einde (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs) verschijnt tegelijkertijd met *De Staat van het Onderwijs* in mei 2023.

In 2022 vond verder gegevensverzameling plaats in het kader van de peilingsonderzoeken Peil. Rekenen en Wiskunde einde leerjaar 2 voortgezet onderwijs en Digitale geletterdheid einde basisonderwijs. De rapportages over deze peilingsonderzoeken volgen respectievelijk eind 2023 en begin 2024.

Het peilingsonderzoek Mens en Maatschappij einde basisonderwijs, waarvan de uitvoering in 2021 een jaar werd opgeschoven, kreeg in 2022 een vervolg. De gegevensverzameling vindt in het voorjaar van 2023 plaats. In 2022 continueerden we ook de voorbereiding van de peilingsonderzoeken Mens en Natuur einde basisonderwijs, Leesvaardigheid einde leerjaar 2 voortgezet (speciaal) onderwijs en Rekenen-Wiskunde einde basisonderwijs en speciaal (basis) onderwijs. Voor de laatste 2 onderzoeken vindt de gegevensverzameling in het voorjaar van 2023 plaats. We besloten de gegevensverzameling voor Mens en Natuur einde basisonderwijs uit te stellen naar 2024, vanwege knelpunten in de instrumentontwikkeling.

Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) kende in 2022 subsidies toe voor 2 nieuwe peilingsonderzoeken: Mondelinge taalvaardigheid einde basisonderwijs en speciaal (basis) onderwijs 2023-2024 en Bewegingsonderwijs einde basisonderwijs 2023-2024. De voorbereidingen voor deze onderzoeken startten in 2022. In beide gevallen vindt de gegevensverzameling in het voorjaar van 2024 plaats. Ook zetten we in 2022 via het NRO aanvragen uit voor de peilingsonderzoeken Kunstzinnige oriëntatie einde basisonderwijs 2024-2025 en Schrijfvaardigheid einde leerjaar 2 vo 2024-2025. Beide peilingsonderzoeken worden in 2023 toegekend.

Tot slot maakte de inspectie in 2022 een start met het opstellen van de domeinbeschrijving en reviewstudie voor de peilingsonderzoeken Leesvaardigheid einde basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs 2025-2026, Engels einde basisonderwijs 2025-2026 en Rekenen en Wiskunde einde leerjaar 2 voortgezet (speciaal) onderwijs 2024-2025. In 2023 vindt via het NRO subsidietoekenning plaats aan de partijen die deze onderzoeken gaan uitvoeren.

Ingrijpen bij niet-naleven

Ons toezicht start vanuit vertrouwen. Besturen en scholen krijgen meestal de mogelijkheid om eventuele tekortkomingen te herstellen. Maar soms is het nodig dat de inspectie verder ingrijpt. Daarvoor hebben we verschillende mogelijkheden.

Als het onderwijs van een school voor basis- of voortgezet onderwijs van onvoldoende kwaliteit is, geeft de inspectie de school het oordeel Onvoldoende of Zeer zwak. Blijkt uit herstelonderzoek dat het oordeel nog steeds Zeer zwak is, dan meldt de inspectie de school bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Dit kan in sommige gevallen uiteindelijk tot beëindiging van de bekostiging of het sluiten van een school leiden.

Als besturen en scholen/instellingen wettelijke voorschriften niet naleven, kan de inspectie namens de minister de bekostiging gedeeltelijk opschorten of inhouden. Ook kunnen we namens de minister onrechtmatig verkregen of onrechtmatig bestede bekostiging of subsidie terugvorderen bij besturen en scholen. In 2022 heeft de inspectie 9 sanctiebesluiten genomen.

In het middelbaar beroepsonderwijs kan de minister van OCW het recht om te examineren of het recht om een opleiding te verzorgen intrekken. Dit gebeurt als de (examen)kwaliteit van de opleiding langere tijd niet op orde is, of als een instelling niet voldoet aan de wettelijke vereisten, hiervoor reeds gewaarschuwd is en de gegeven hersteltermijn is verlopen.

In 2022 gaf de inspectie 5 waarschuwingsbesluiten af over de (examen)kwaliteit van 4 mbo-opleidingen en 4 opleidingen voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). Bij 3 mbo-opleidingen en de 4 opleidingen vavo ging het om het intrekken van het recht op examinering. Bij 1 opleiding ging het om het intrekken van het recht op het verzorgen van de opleiding. Bij deze opleidingen doen we in 2023 onderzoek naar het herstel van de tekortkomingen. In 2022 vonden we, op basis van onderzoek bij opleidingen die eerder een waarschuwingsbesluit ontvingen, geen aanleiding om de minister te adviseren instellingen rechten te ontnemen. In alle gevallen bleken de eerder geconstateerde tekortkomingen hersteld.

De inspectie wordt regelmatig in gerechtelijke procedures betrokken. In 2022 was dat in 19 zaken het geval; zie tabel 3i. Meestal gaat het om bestuursrechtelijke procedures. Belanghebbenden zijn het dan niet eens met de openbaarmaking van een rapport, de inhoud van een handhavingsbesluit of de inhoud van een besluit in het kader van de Wet openbare overheid (voorheen: Wet openbaarheid van bestuur) of de Algemene verordening gegevensbescherming. Soms gaat het om een procedure in civielrechtelijke zin; betrokkenen zijn dan bijvoorbeeld van mening dat ze schade ondervinden van vermeend onrechtmatig handelen van de inspectie.

Tabel 3i Aantal rechtszaken waarbij de inspectie betrokken was 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Bestuursrechtelijk: beroep	16	8	8	20	3
Bestuursrechtelijk: hoger beroep	0	12	5	2	7
Bestuursrechtelijk: voorlopige voorziening	2	5	4	8	5
Civilrechtelijk	6	3	2	3	4
Totaal	24	28	19	33	19

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2022)

In 2022 kregen we 17 verzoeken om informatie op grond van de Wet open overheid (Woo-verzoeken); minder dan in de voorgaande jaren, maar vaak wel omvangrijker. Daarnaast behandelden we 4 verzoeken om inzage in persoonsgegevens in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG-verzoeken). In tabel 3j staan de behandelde verzoeken van 2018 tot en met 2022.

Tabel 3j Aantallen behandelde Woo- en AVG-verzoeken van 2017 tot en met 2021

	2018	2019	2020	2021	2022
Wob/Woo-verzoeken	22	36	18	25	17
AVG-verzoeken	13	2	5	4	4
Totaal	35	38	23	29	21

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2022)

Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie

Kinderopvang

In opdracht van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de Inspectie van het Onderwijs interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van de wettelijke toezichthoudende en handhavende taken van gemeenten op het terrein van de kinderopvang. Gemeenten verantwoorden zich jaarlijks aan ons over de uitvoering van deze wettelijke taken. Wij voeren daarop een risicoanalyse uit, waarin we eventuele signalen, de toezichthistorie en andere relevante informatie betrekken. Naast risicogericht onderzoek doen we op dit terrein ook stelselonderzoek.

De risicoanalyse die wij in 2022 uitvoerden, gaf geen aanleiding tot nader onderzoek bij een gemeente. Op basis van de uitkomsten van de risicoanalyse die we in 2021 uitvoerden, deden we 1 nader onderzoek en 2 vervolgonderzoeken in 2022. Bij 2 gemeenten vonden we nog tekortkomingen, bij 1 onderzochte gemeente waren deze eind 2022 hersteld.

De gevolgen van de coronamaatregelen bleven in 2022 om veerkracht vragen van zowel gemeenten en Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD'en) als van de houders en medewerkers in de kinderopvang. De sector stelde zich flexibel op, waardoor het toezicht van gemeenten en GGD'en in de loop van het jaar weer op ongeveer hetzelfde niveau kwam als voor de coronapandemie. De gemeenten en GGD'en onderzochten nagenoeg alle voorzieningen in 2021 en 2022 ten minste eenmaal.

Eind 2022 publiceerde de inspectie het Landelijk Rapport gemeentelijk toezicht kinderopvang 2021. Dit rapport bevat, behalve het hierboven kort geschetste beeld van het toezicht, ook de uitkomsten van verdiepend onderzoek naar de meld-, overleg- en aangifteplicht. Over dit onderzoek brachten we factsheets uit. Het onderzoek betreft de plichten met betrekking tot vermoedens van mishandeling of seksueel misbruik door bijvoorbeeld een medewerker, gastouder of ouder. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de bekendheid van de meld-, overleg, en aangifteplicht verbeterd kan worden. Alle gemeenten ontvingen een rapport met de specifiek voor hen geldende gegevens.

Voor- en vroegschoolse educatie en de Lokale Educatieve Agenda

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve) op kinderdagverblijven (voorscholen) en basisscholen (vroegscholen). In 2022 startte de inspectie een stelselonderzoek naar de kwaliteit van voorschoolse educatie: van 200 voorscholen onderzochten we de kwaliteit. Het onderzoeksrapport volgt in de eerste helft van 2023.

De Lokale Educatieve Agenda (LEA) is een instrument voor gemeenten, houders van kinderopvangorganisaties, schoolbesturen en overige partners om tot afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid. Deze partijen overleggen in dit kader jaarlijks met elkaar over onderwijsachterstanden. Daartoe zijn ze wettelijk verplicht. De inspectie onderzocht in 2022 hoe gemeenten invulling geven aan dit overleg en rapporteerde daarover in de rapporten Onderwerp van gesprek: het bestrijden van onderwijsachterstanden en het voorkomen van segregatie en Jaarrapportage LEA/vve. De conclusie uit beide rapporten is dat het overleg wordt gevoerd, maar dat concrete resultaten uitblijven of moeilijk te meten zijn. Het wetsartikel over het overleg over onderwijsachterstanden is volgens veel gemeenten niet duidelijk. Daarom roepen wij op om de wet te evalueren en zo nodig te herzien.

De inspectie gaat vanaf nu jaarlijks in beeld brengen welke onderwerpen gemeenten centraal stellen binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA), welke doelen zij nastreven en in welke mate gemeenten zelf vinden dat ze deze ook bereiken. Daarnaast gaat de inspectie met gemeenten in gesprek over kansrijke initiatieven en ervaren knelpunten. We zullen de informatie die dat oplevert actief delen, om te stimuleren dat gemeenten van elkaar leren.

Ontwikkeling Interbestuurlijk toezicht

De afgelopen jaren is gewerkt aan betere afstemming en integratie van taken ten aanzien van kinderopvang, voor- en vroegschoolse educatie en de Lokale Educatieve Agenda. In 2021 werd op basis van de ontwikkelde visie op het gemeentelijk toezicht een contourennota opgesteld. In 2022 leidde de verdere ontwikkeling van het gemeentelijk toezicht tot een nieuw Interbestuurlijk toezichtkader 2023, dat eind 2022 werd gepubliceerd en begin 2023 van kracht is geworden.

Vertrouwensinspecteurs

De vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs behandelen meldingen over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering binnen het onderwijs en de kinderopvang.

In het schooljaar 2021-2022 registreerden de vertrouwensinspecteurs 1.743 meldingen binnen het onderwijs, meer dan in de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021, toen het om respectievelijk 1.351 en 1.296 meldingen ging. Deze lagere aantallen zijn waarschijnlijk te verklaren door de effecten van de coronapandemie op het onderwijs. Het aantal meldingen in schooljaar 2021-2022 is overigens nog wel lager dan in de jaren voor de coronapandemie.

Net als in eerdere jaren kregen de vertrouwensinspecteurs in schooljaar 2021-2022 de meeste meldingen in de categorieën psychisch geweld en fysiek geweld: 752 (ongeveer 43%) respectievelijk 478 (ongeveer 27%). Binnen de categorie psychisch geweld gingen 424 meldingen over pesten (ongeveer 56%).

Opvallend is de toename van de aantallen meldingen in de categorieën seksueel misbruik en seksuele intimidatie. Een mogelijke verklaring is de media-aandacht in het afgelopen jaar voor seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 3k Verdeling meldingen onderwijs over de onderscheiden categorieën (2017-2022)

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Seksueel misbruik	134	130	92	91	139
Seksuele intimidatie	203	222	180	176	261
Psychisch geweld	898	890	595	543	752
Fysiek geweld	555	522	362	379	478
Discriminatie/ radicalisering	61	65	56	74	107
Overig	69	89	66	33	6
Totaal	1.920	1.918	1.351	1.296	1.743

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

Met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is afgesproken dat we per kalenderjaar rapporteren over de meldingen binnen de kinderopvang. In 2022 boden we, net als in eerdere jaren, de minister van SZW een overzicht van meldingen aan, met daarin de meldingen over de jaren 2019, 2020 en 2021. De minister van SZW deelde deze met de Tweede Kamer. De meldingen die we in het jaar 2022 registreerden, bieden we in 2023 aan de minister van SZW aan.

Tabel 3l Verdeling meldingen kinderopvang over de onderscheiden categorieën (2019-2021)

	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Seksueel misbruik	33	23	29
Seksuele intimidatie	21	18	16
Psychisch geweld	18	19	25
Fysiek geweld	55	39	62
Discriminatie/radicalisering	3	0	1
Overig	7	5	3
Totaal	137	104	136

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

4. Organisatie

In de eerste helft van 2022 nam de invloed van de coronapandemie snel af. De inspectiemedewerkers kwamen, na 2 jaar van veel thuiswerken, weer meer naar kantoor. Er was sprake van hybride werken: thuis en op kantoor. Het jaar stond voor de Inspectie van het Onderwijs op het organisatorische vlak vooral in het teken van de versterking van het toezicht: de voorbereiding en de eerste stappen naar intensivering en uitbreiding van onze taken en de gefaseerde realisering van een daarbij passende personeelsformatie.

Leiding en management

De inspectie kent een eenhoofdige leiding: de inspecteur-generaal van het onderwijs is verantwoordelijk voor de gehele inspectie en leidt het managementteam. In dat managementteam zitten 7 directeuren: 4 toezichtdirecteuren en daarnaast de directeur Beleidsondersteuning en Organisatie, de directeur Kennis en de directeur Rekenschap en Juridische Zaken. Zij leggen verantwoording af aan de inspecteur-generaal en geven elk leiding aan een aantal afdelingshoofden.

De inspectieleiding lag in 2022 bij de inspecteur-generaal, Alida Oppers.

Het managementteam bestond uit de volgende directeuren:

- Ria Westendorp, directeur Toezicht Primair Onderwijs en Kinderopvang
- Rutger Pol, directeur Toezicht Voortgezet Onderwijs
- Rogier Oet, directeur Toezicht Speciaal Onderwijs
- Esther Deursen, directeur Toezicht Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Onderwijs
- Matthijs van den Berg, directeur Kennis
- Annelies Opstraat, directeur Rekenschap en Juridische Zaken
- Natacha Malick-Penninga, directeur Beleidsondersteuning en Organisatie

Sturingsmodel

De inspectie streeft ernaar de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie neer te leggen en de professionele ruimte van medewerkers te bevorderen. De afdelingshoofden zijn gestart met een gezamenlijk management-development traject, gericht op de balans tussen sturing op de organisatiedoelstellingen en ondersteuning van het optimaal benutten van de professionele ruimte van de medewerkers.

De afdelingshoofden van de verschillende toezichtdirecties bespraken in 2022, in het tweewekelijkse platform toezicht, de uitvoering en verbetering van het instellingstoezicht in de sectoren op operationeel niveau. Het managementteam van de inspectie (het MT-Inspectie) overlegde wekelijks, onder leiding van de inspecteur-generaal. Het MT-Inspectie richtte zich, behalve op de besluitvorming van week tot week, vooral op de langere termijn en op strategische vraagstukken.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad behandelde 2 adviesaanvragen en 2 instemmingsaanvragen in 2022.

De adviesaanvragen gingen over het implementatieplan voor de samenvoeging van de directies Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Onderwijs en over de herpositionering van de CIO-office² bij onze directie Kennis. In beide gevallen adviseerde de ondernemingsraad positief.

De instemmingsaanvragen betroffen het projectplan Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) en de monitoring van het afhandelingsproces bij het Klantcontactcentrum. De ondernemingsraad stemde in met het projectplan RI&E. De instemmingsaanvraag over het Klantcontactcentrum was eind 2022 nog in behandeling bij de ondernemingsraad.

Strategisch Personeelsbeleid

Strategisch personeelsbeleid en -planning

In 2022 ging het programma Versterking Toezicht van start. De versterking van het toezicht leidt – in lijn met het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV en de uitwerking daarvan – tot een forse uitbreiding van de taken van de inspectie. De organisatie groeit de komende jaren met ongeveer 25%. Het budget van de inspectie groeit met ongeveer € 15,5 miljoen per jaar.

² CIO staat voor Chief Information Officer.

Deze uitbreiding vraagt om gericht strategisch personeelsbeleid en een passende strategische personeelsplanning. De inspectie stelde in 2022 een strategische personeelsplanning op voor de periode 2023-2024 en werkte aan een strategische HR-agenda³ voor de langere termijn. Onderwerpen als de arbeidsmarktstrategie, het binden en boeien van medewerkers, de ontwikkeling van vakkennis en vaardigheden en sturing staan daarin centraal.

In het najaar van 2022 organiseerden we een aantal wervingsdagen. Daarbij gaven we specifiek aandacht aan diversiteit.

Vanwege de grote instroom en gewenste snelle inzetbaarheid van nieuwe medewerkers ontwikkelde de inspectie in 2022 een nieuw introductieprogramma, dat wij in 2023 gaan gebruiken.

Management development

Binnen het management-development-programma gaf de inspectie in 2022 (verdere) invulling aan het thema leiderschap. Dit gebeurde in managementbijeenkomsten en intervisiebijeenkomsten, en in persoonlijke ontwikkelingstrajecten.

In november 2022 hield het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) leiderschapsdagen met 'maatschappelijke impact' als thema. In dezelfde maand hield de Inspectie van het Onderwijs een brede leiderschapsconferentie met als thema 'sturing en samenwerking'. Op basis van de uitkomsten van deze conferentie en recent onderzoek onder de medewerkers (naar diversiteit en inclusie, en naar tevredenheid), alsook interviews met directeuren en afdelingshoofden, ontwikkelden wij een vervolg op het leiderschapsprogramma voor 2023 en verder.

Hybride werken

Vanaf maart 2022 waren de meeste beperkende maatregelen vanwege COVID-19 van de baan en konden de medewerkers weer naar kantoor. Dat gebeurde in stappen. In de teams werden afspraken gemaakt over hybride samenwerking, waarbij een deel van de medewerkers op kantoor werkt en een deel elders. In de loop van het jaar kwamen medewerkers vaker naar kantoor; gemiddeld 1 tot 2 dagen per week.

Om ervoor te zorgen dat medewerkers digitaal konden aansluiten bij hybride overleggen, rustten we de overlegruimtes en de vergaderzalen uit met faciliteiten die dat mogelijk maken. Daarbij boden we ondersteuning en training aan, om hybride overleggen soepel te kunnen laten verlopen. Meerdere leidinggevenden volgden trainingen voor hybride leidinggeven.

We inventariseerden welke aanpassingen verder nodig zijn voor hybride werken. Eind 2022 hebben we de realisatie van een aantal nadere aanpassingen in gang gezet.

Personeelsgegevens

Ons personeelsbestand groeide in 2022 aanzienlijk: van 536 naar 598 formatieplaatsen en van 580 naar 645 personen in dienst. Achtergrond hiervan is de uitbreiding van onze formatie in het kader van het programma Versterking Toezicht, die kan leiden tot een groei van onze organisatie met 25%. Eind 2022 was de gemiddelde leeftijd binnen de inspectie 46,7 jaar en bedroeg het gemiddelde aantal rijkdienstjaren 9,8 jaar. Na een aantal jaren van daling steeg het ziekteverzuim in 2022 van 4,3% naar 5,5%. Tabel 4a geeft een aantal personeelsgegevens weer over de laatste 5 jaar.

 645
medewerkers

 598
bezetting in fte

 5,5%
ziekteruim

³ HR staat voor Human Resources.

Tabel 4a Personeelsgegevens (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bezetting in personen	574	588	583	580	645
Bezetting in fte	528	541	541	536	598
Gemiddelde leeftijd	49,4	49,0	48,8	47,7	46,7
Ziekteverzuim (%)	4,4	3,7	3,2	4,3	5,5
Gemiddelde (rijks)dienstjaren	11,9	11,6	11,2	10,9	9,8

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

Tussen 80% en 85% van onze medewerkers is werkzaam in het primaire proces: het toezicht; als inspecteur, analist, medewerker toezicht, kenniswerker, jurist of leidinggevende. De onderstaande tabel geeft per directie het aantal formatieplaatsen weer voor specifiek de functiegroep van inspecteurs: onze mensen die het onderwijsveld ingaan.

Tabel 4b Formatieplaatsen voor inspecteurs per directie (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Primair onderwijs	90	96	89	89	96
Voortgezet onderwijs	30	31	34	36	42
Speciaal onderwijs	22	20	22	20	24
Middelbaar beroepsonderwijs	42	44	39	41	43
Hoger onderwijs	10	10	9	12	14
Financieel Toezicht	26	26	27	26	27
Overig	2	6	4	5	7
Totaal	222	233	224	229	253

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

Veiligheid en integriteit van ons personeel

In 2022 wendden 26 inspectiemedewerkers en 2 externen zich tot de vertrouwenspersonen van de inspectie. In 2021 waren dat er 13. Mogelijk is deze toename te herleiden tot het gegeven dat medewerkers van de inspectie weer meer op kantoor gingen werken.

Van de 28 meldingen waren 19 gerelateerd aan een leidinggevende en 9 aan een andere inspectiemedewerker. In 12 van de 28 gevallen wilde de melder sparren met de vertrouwenspersoon. In 5 van deze gevallen ging het over integriteit. Deze 5 gevallen leidden niet tot officiële integriteitsmeldingen.

De melders zochten contact met de vertrouwenspersonen om diverse redenen: het gedrag van de leidinggevende, zich niet gehoord, gezien en/of gewaardeerd voelen, een onveilig gevoel binnen het team en/of de afdeling, het gevoel dat er sprake is van racisme en discriminatie, intimidatie, pesten, de normen en waarden van de organisatie en de gang van zaken binnen de organisatie.

De vertrouwenspersonen hebben melders in een aantal gevallen doorverwezen naar bijvoorbeeld de bedrijfsarts, het Rijksloket advies en bemiddeling arbeidszaken, de leidinggevende, de directeur, de inspecteur-generaal of de HR-functionaris. Melders volgen met name de doorverwijzing naar leidinggevend niet altijd op. Dit punt nemen wij mee in de in 2023 doorlopende gesprekken naar aanleiding van het medewerkersonderzoek dat in 2022 plaatsvond.

Certificering ISO 9001:2015-norm

Als toezichthouder vinden we het belangrijk dat ons werk kritisch bekeken wordt. Daarom beoordeelt een onafhankelijke organisatie, EIK Certificering⁴ ons tegen de ISO 9001:2015-norm. Sinds maart 2019 zijn we ISO 9001:2015-gecertificeerd.

In februari 2022 voerde EIK Certificering een zogeheten hercertificatieonderzoek uit. Dit betekende dat EIK onze organisatie tegen de volledige inhoud van de ISO 9001-norm beoordeelde. De uitkomst was positief: er kwamen geen aanmerkingen naar voren en we werden opnieuw voor 3 jaar gecertificeerd. In 2025 vindt een nieuw hercertificatie-onderzoek plaats. Tot die tijd is elk jaar sprake van een tussentijdse beoordeling.

Informatiebeleid

Aan de hand van de zogeheten ‘roadmap’ (2017) werkte de inspectie in 2022 aan de verbetering van haar informatievoorzieningslandschap. We werkten hierin samen met het ministerie van OCW en met andere inspecties. Waar mogelijk maakten we gebruik van rijksbrede informatievoorzieningen. Met het ministerie van OCW werkten we samen aan het programma OCW Open, in het bijzonder aan de deelprogramma’s Werken aan Uitvoering (WaU), Ambtelijk vakmanschap en vermogen (AVV), Informatievoorziening (IV) en Informatiehuishouding (IHH).

In 2022 vervingen we de online vragenlijstapplicatie, waarmee de data en dataverzameling betrouwbaarder, veiliger, gebruiksvriendelijker en meer van deze tijd werd. Daarnaast werkten we aan het digitaal ondersteunen van onze processen, bijvoorbeeld om het meldingenproces te verbeteren. Ook zorgden we ervoor dat we onze data duurzaam opslaan en toegankelijk maken voor het ondersteunen van het toezicht. Verder realiseerden we een datastrategie en startten we met het vervangen van de rapportagetool, waarmee inspectiemedewerkers werken aan de rapporten van onze onderzoeken.

Vanuit een succesvolle bewustwordingscampagne creëerden we binnen de inspectie aandacht voor informatiebeveiliging en privacy. Met het ministerie van OCW werkten we aan de gezamenlijk vastgestelde prioriteiten vanuit het programma informatiebeveiliging, die de beveiliging van informatie ten goede moet komen, en daarmee onder meer de privacy van zowel burgers als inspectiemedewerkers.

Activiteiten in het kader van Open Overheid

Bij alle ministeries ligt de opgave om het vertrouwen in de overheid te herstellen. Daarom startte in 2022 het rijksbrede programma Open Overheid en daarbinnen het programma OCW Open. Een onderdeel van het programma Open Overheid is de werkagenda Werken aan Uitvoering. Dit deelprogramma is gericht op verbetering van de dienstverlening aan burgers en instellingen. In het kader van Werken aan Uitvoering schreven wij 4 bestedingsvoorstellen in 2022, die vervolgens goedkeuring van het ministerie van OCW kregen. Het gaat om voorstellen over ons Klantportaal, geprofileerde communicatie, het verbeteren van de toegankelijkheid van de inspectiewebsite en het verbeteren van de kwaliteit van meldingen. De financiering voor deze activiteiten loopt tot 2032. De inspectie ging eind 2022 met de uitwerking aan de slag.

De doelstelling van Werken aan Uitvoering is breder dan de activiteiten op de in de vorige alinea genoemde terreinen. Bij de inspectie gaat dit om het – in de volle breedte – verbeteren van de dienstverlening aan burgers en instellingen. Daarom werkt de inspectie aan het breed integreren van de gedachte achter Werk en Uitvoering in haar werkwijze. Ook bij andere deelprogramma’s van de inspectie betrokken, bijvoorbeeld Ambtelijk vakmanschap en vermogen.

⁴ EIK staat voor Experts In Kwaliteit.

Begroting en realisatie

Voor 2022 stelden we aanvankelijk een begroting vast van € 67,2 miljoen. Door mutaties in het boekjaar bedroeg het beschikbare budget voor 2022 uiteindelijk € 74,9 miljoen. De grootste mutaties in 2022 betroffen de loon-, prijs- en cao-bijstellingen en middelen voor extra taken. Daarnaast zorgden meevallers op verschillende posten en vertraging in de invulling van vacatures ervoor dat we het jaar afsloten met een overschot van ongeveer € 3,7 miljoen.

Tabel 4c Realisatie 2022 per kostensoort (in miljoenen euro's)

Kostensoort	Realisatie 2022	Percentage
Personeel	56,9	80
Huur, huisvesting, bijdrage SSO ⁵	4,6	6
Automatisering	7,5	11
Overig materieel	2,2	3
Totaal	71,2	100

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2023)

⁵ SSO staat voor Shared Service Organisaties.

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf
de website van de Inspectie van het Onderwijs:
www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | maart 2023